
Hersengebieden geassocieerd met cognitief disfunctioneren bij patiënten met een bipolaire stoornis: een fMRI-meta-analyse

Rahele Mesbah, promovendus en psycholoog LUMC afdeling psychiatrie, PsyQ afdeling bipolaire stoornissen

Patiënten met een bipolaire stoornis (BS) lijden vaak aan cognitieve deficiënties. In de huidige studie werd een meta-analyse uitgevoerd van functionele MRI-onderzoeken bij BS-patiënten in vergelijking met gezonde controles. Hierbij worden de verschillen in activatie van hersenen getest binnen drie cognitieve domeinen: emotieverwerking, beloning en werkgeheugen. In totaal zijn 50 fMRI-onderzoeken geïnccludeerd en geanalyseerd en de resultaten zullen worden gepresenteerd. Na het volgen van deze lezing bent u op de hoogte van de verstoringen in hersengebieden van BS-patiënten op verschillende cognitieve domeinen en de verklaringen hiervan met betrekking tot het ziektebeeld.

Resting-state connectiviteit van het fronto-limbisch netwerk in unipolair depressieve patiënten als voorspeller voor transitie naar (hypo)manie in de afwezigheid van familiale predispositie

Thomas van Neerven (MSc), onderzoeker LUMC, afdeling Psychiatrie, Bipolar Disorder Program

Een groot deel van patiënten met een bipolaire stoornis (BD) wordt in eerste instantie gediagnosticeerd met een unipolair depressieve stoornis (MDD). Aangezien huidige klinische markers van BD tekort schieten bij de detectie van sporadische gevallen, hebben wij geprobeerd om connectiviteitsmarkers te identificeren die onderscheid maken tussen unipolair en bipolair depressieve episoden vóórdat de eerste manie optreedt. Aan de hand van data uit het NESDA fMRI-cohort, hebben wij depressieve patiënten geïdentificeerd zonder familiegeschiedenis van BD, die binnen 9 jaar na inclusie een eerste (hypo)manie hebben ervaren. In vergelijking met depressieve non-converters vertonen deze toekomstige converters op baseline significant verminderde connectiviteit binnen het fronto-limbisch emotienetwerk, en specifiek tussen de insulaire cortex en amygdala. Dit suggereert dat imaging markers potentieel kunnen bijdragen aan vroege detectie van bipolaire depressie.

Afstemming tussen psychiaters en openbaar apothekers m.b.t. informatieoverdracht

Steven Verhagen-Smits, openbaar apotheker bij apotheek Pillen en Praten, KNMP-bestuurder, bestuurder WSO en Rocco Hoekstra, psychiater, Antes, Rotterdam, namens werkgroep psychofarmaca van KenBiS.

Sinds enkele jaren is het verplicht informatie over lithium en enkele andere medicijnen tussen de voorschrijvend arts en de verstrekking apotheker uit te wisselen. Hier wordt door zowel artsen als apothekers verschillend mee omgegaan. Een eenduidige werkwijze is in elk geval nog niet uitgewerkt.

In deze presentatie wordt stilgestaan bij de vereisten en de verwachtingen van beide partijen. We zullen proberen tot samenwerkingsafspraken te komen zodat deze informatieoverdracht soepeler verloopt en lanceren de eerste ideeën voor een pilotproject.

Koorddansers

Annemiek Dols, psychiater, GGZinGeest

Pieken en ravijnen, leven met een bipolaire stoornis.
Annemiek Dols & Moniek van Dijk met Carla Kogelman.

1-2% van de Nederlanders is manisch depressief. Oftewel: in iedere kennissenkring zit er wel iemand en bijna niemand weet wie het is. In dit boek, op het snijvlak van kunst en psychiatrie, laten mensen met een bipolaire stoornis zichzelf zien, in woord en beeld.

Vincent van Gogh, Kanye West, Joost Zwagerman. Bijna iedereen heeft op zijn minst gehoord van deze of andere beroemde kunstenaars of artiesten die lijden of leden aan de bipolaire stoornis, ook wel manisch depressiviteit genoemd. Desondanks is het een ziekte die enorm eenzaam maakt. Er is veel onbegrip en schaamte, bij de mensen zelf, bij hun directe omgeving en binnen de gehele samenleving, waardoor nog te veel mensen te laat hulp zoeken.

Met dit boek laten patiënten, hun naasten en hun hulpverleners een waarachtig beeld zien van het leven met een bipolaire stoornis. De kwetsbaarheid én de kracht, het verdriet én de veerkracht.

Door gezamenlijk het stigma rond deze psychische klachten te doorbreken kunnen we de levens van hen die eraan lijden draaglijker maken, of zelfs redden.
